

09106

209

00

Postbesørgt blad

NIELS BOMHOLT JENSEN

LANGEMARKEN 3 ULBØLLE
5762 V SKERNINGE

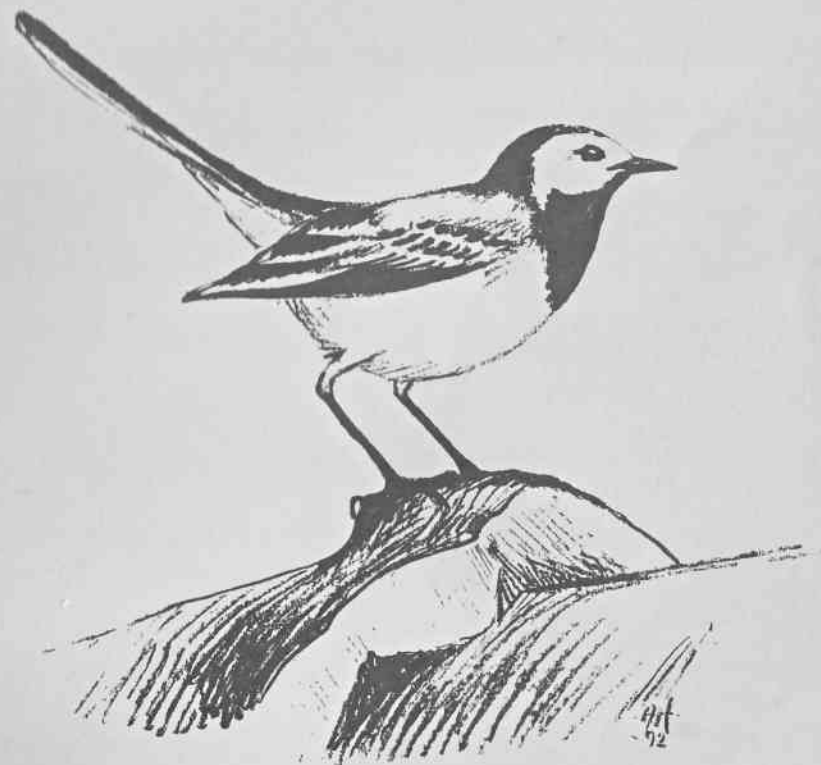

Dansk
Ornitologisk
Forening

Foreningen for fuglebeskyttelse

HAVREVIMPEN

1993 - 1

DOF-Fyn

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

ISSN 0901-7941

Oplag: 600

Redaktion:

Jacob Sterup Andersen - Niels Larsen - Esben Eriksen
Erik Ehmsen - Hans Milter Pedersen - Tim Hansen

Kontaktadresse, redaktionen:

Niels Larsen, Fengersvej 34 sttv. 5230 Odense M, tlf. 66 14 49 86
Erik Ehmsen, Ø. Hæsingevej 55, 5600 Fåborg, tlf. 62 64 15 59

Siden Sidst:

Tim Hansen, H. C. Lumbyesvej 5, 5270 Odense N, tlf. 65 95 54 40

Kontaktadresse, bestyrelsen:

Flemming Byskov, Bystævnevej 1A, 5750 Ringe, tlf. 65 98 22 18

Indhold:

Fra redaktionen	3
Generalforsamling	4
Nyt lokale	6
Feltprojektet	7
Møder og ekskursioner	8
Blisgæs	11
Siden sidst	14
Debat-siden	15
Observatør på feltstation	18
Bøjden Nor	19
Nyt fra ekskursionsudvalget	22

Tegninger og fotos:

Aksel Hansen - forside
Claus Dalskov - side 10 - 15 - 18
Poul Rasmussen - side 17
Erhardt Ecklon - side 3
Erik Thomsen - side 12 - 21

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse.

Fra redaktionen

Dette er så den første nye ordinære udgave af HAVREVIMPEN.

Vi har med glæde konstateret, at prøvenummeret er blevet godt modtaget. Mere end halvdelen af vore 540 medlemmer har indbetalt på det vedlagte girokort. Det giver DOF-Fyn økonomisk mulighed for at udsende 4 numre af HAVREVIMPEN til alle medlemmer i 1993.

Dette gøres ikke mindst for at støtte vort hjertebar, Feltprojektet. Vi vil indtrængende opfordre alle, som endnu ikke har tegnet sig for et optællingskvadrat, om hurtigst muligt at kontakte koordinatoren Henrik Andersen. Vi er så mange medlemmer på Fyn, at der bør kunne opnås en optimal dækning helt fra starten.

To af redaktionens medlemmer (Esben og Jacob) er taget på fugletur til USA i nogle måneder. Vi har derfor suppleret os med Tim Hansen til at bestyre aktualitetsrubrikken "Siden sidst". Tim er løbende i kontakt med de "hårde drenge", men vi håber at alle som gør interessante fugleiagttagelser vil melde dette til Tim.

Redaktionen hører gerne om forslag til artikler m.m., ligesom vi efterlyser tegninger og sort/hvide fotos til bladet.

Generalforsamling

Af Niels Larsen

Generalforsamlingen for DOF-Fyn afholdtes d. 21. jan 1993 på Badstuen i Odense. Dagsordenen var som følger:

Dirigent:

Ivan Beck valgtes til dirigent. Han konstaterede at gen.forsml. var lovligt indvarslet ved annoncering i HAVREVIMPEN.

Formandsberetning:

Flemming Byskov gennemgik aktiviteterne i DOF-Fyn i det forgangne år. De væsentligste punkter har været:
Genoplivningen af HAVREVIMPEN
Det nye lokale vi har fået på Risingskolen
De velbesøgte møder på Badstuen
Mange ekskursioner med mange deltagere
2 ungdomslejre på Langeland
Samarbejdet med jægerne og DN i Amtsnaturudvalget
Føl på - projektet, hvor klasser på 15 skoler nu er med
Gode forslag til fredningssager og naturgenopretning
Politianmeldelse af flere jagtlovsovertrædelser

Flemming opfordrede alle medlemmer til at slutte op omkring det nye spændende Feltprojekt, og anmodede samtidig om hjælp til DOF-arbejdet, så der i 1993 kan fortsættes på samme høje aktivitetsniveau.

Herefter blev forskellige punkter i beretningen diskuteret, hvorefter formandsberetningen blev vedtaget.

Årsregnskab for 1992:

Hanne Poulsen gennemgik det omdelte reviderede regnskab. "Omsætningen" har været på ca. 30.000 kr.

De væsentligste indtægter har været:

Tilskud fra hovedforeningen:	13.000 kr.
Tilskud fra Odense kommune:	5.000 kr.
Indbetalinger for HAVREVIMPEN og salg af årsrapport:	9.000 kr.

De væsentligste udgifter:

Trykning af HAVREVIMPEN og rapporter:	6.500 kr.
Indretning af lokale:	6.500 kr.
Porto for udsend. af HAVREVIMPEN, møde- indkaldelser og diverse udvalg ialt ca.:	7.000 kr.
Drift af kopimaskine:	5.000 kr.

Kassebeholdning ved årets udgang: 20.000 kr

Regnskabet blev vedtaget

Valg til bestyrelsen:

Flemming Byskov, Hanne Poulsen og Ib Helleesen var på valg. De blev alle genvalgt. Der var ikke valg til repræsentationsrådet, da de nuværende medlemmer sidder endnu et år. Revisor Jørgen Mortensen og revisor-suppleant Peter Hvenegård blev genvalgt.

Bestyrelsen er herefter:

Flemming Byskov, formand (repr medlem)
Søren Bøgelund, næstformand (repr medlem)
Hanne Poulsen, kasserer (suppl. repr medlem)
Kurt Due Johansen
Jacob Sterup Andersen
Ib Helleesen
Niels Larsen, sekretær (repr medlem)
Esben Eriksen, suppleant
Michael Mosebo Jensen, suppleant

Der var ikke indkommet forslag fra medlemmer til generalforsamlingen.

Søren Bøgelund blev hædret for sin mangeårige indsats for DOF-Fyn, og modtog derfor bogen "Rare Birds".

Efter en pause fortalte Henrik Andersen og Morten Nielsen entusiastisk om det nye Feltprojekt.

Til generalforsamlingen var foruden bestyrelsen fremmødt 25 medlemmer

Fugle i Fyns Amt 1992

Så er tiden kommet for indsendelse af sidste års fugleagttagelser til lokalitetsregistret.

Indsendelse kan ske til redaktionens kontaktadresser. Lokalitetskemaer og skemaer til enkeltagttagelser kan rekvireres hos Niels Larsen tlf. 66 14 49 86.

Skemaer returneres senest 15 marts, så rapportgruppen kan komme igang med årsrapporten.

Lokale

Af Niels Larsen

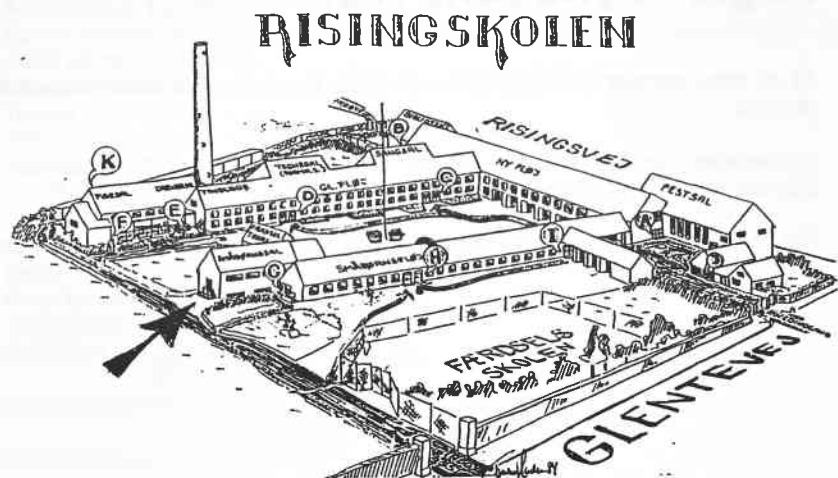
Efter lang tids søgen er et af vore store ønsker gået i opfyldelse: Vi har fået vores eget lokale i Odense.

Den gode fe er i dette tilfælde et af vore meget aktive medlemmer, Kaj Pedersen, Risingskolen. Han var hurtig til at sikre DOF-Fyn mulighed for at overtage et ledigt lokale på skolen.

Lokalet, som er på 32m², er beliggende i underetagen i den fløj, som på tegningen er benævnt "småbørnssalen". Vi har her indrettet os med mødefaciliteter og fået opstillet reoler til vort omfattende bibliotek, som vi først nu kan få rigtig glæde af. En hygge-krog med bløde stole er der også blevet plads til.

Udover flittig brug af lokalet til de forskellige arbejdsgrupperes møder, håber vi især at kunne få mere gang i ungdomsarbejdet, når vi nu kan tilbyde et fast samlingssted. Fremover påtænker vi endvidere at holde "åbent hus", foreløbig en gang om måneden, for alle medlemmer. Der vil her være mulighed for, over en kop kaffe eller en stille pilsner, at udveksle de seneste fuglenyheder. Der vil heller ikke mangle aktuelt læsestof, da vi får lokalblade og rapporter tilsendt fra de andre DOF-afdelinger, ligesom vi har tegnet abonnement på et par af de bedste udenlandske fugle-tidsskrifter.

DOF-Fyn inviterer til house-warming tirsdag d. 9. marts fra kl. 19.30
Alle er velkomne. **OBS! Parkering kun i skolegården**

Fuglenes Danmark

- startskuddet

Af Henrik Andersen

Nu er det lige før startskuddet lyder til 90'ernes store fugletællingsprojekt, og der har fra starten været en rimelig god tilslutning til projektet fra de fynske ornitologer.

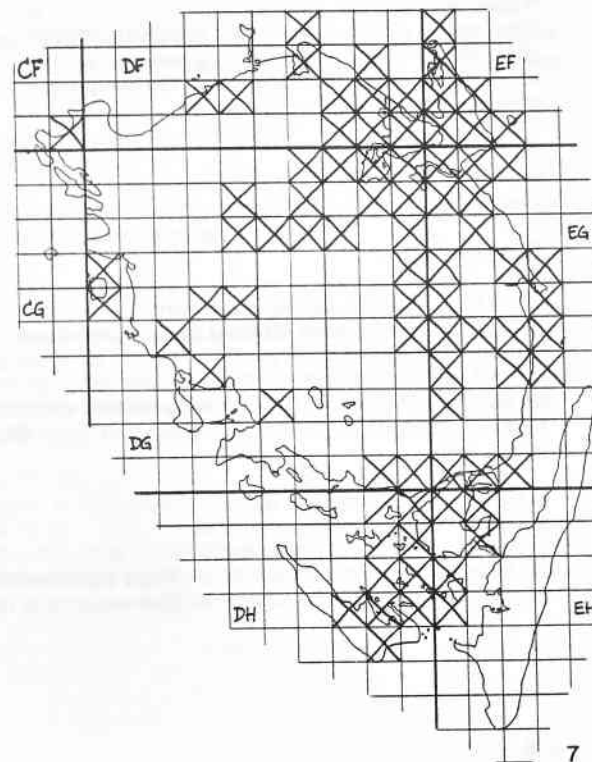
Fyns Amt rummer ialt 222 kvadrater (5x5 km), hvoraf ca. halvdelen er "hele" kvadrater, altså kun landjord. I skrivende stund d. 24/1.-93 er der uddelt 80 kvadrater til 54 optællere.

Men som det kan ses på kortet, mangler der stadig mange optællere til udækkede felter. Så fat telefonen og ring til nedenstående, og som ordsproget siger: "Den der ringer først til amtskoordinatoren, får de bedste felter".

Opfordringen skal især lyde til alle de unge ornitologer og nye medlemmer, som godt kunne tænke sig at yde et stykke arbejde for de danske fugle og deres levesteder. I projektet er der nemlig lagt op til en "føl-ordning", som går ud på at unge og uerfarne optællere kan følges med en mere erfaren ornitolog - som jo også skal tilmelde sig. Så I kan trygt ringe, så skal jeg nok formidle en kontakt.

Enhver der deltager i projektet, der løber over de næste 3 år, får tilsendt vejledning, kort og skemaer. En yderligere omtale af projektet kan læses i det seneste nr af HAVREVIMPEN, side 6 - 7 og i FUGLE nr. 4 - 92. Der vil blive afholdt et møde med gennemgang af tællemetoder, se omtalen under "Møder og ekskursioner". Og skulle der opstå problemer af nogen art, er I altid velkommen til at kontakte nedenstående.

Koordinator for Fyns Amt:
Henrik Andersen
Lærkevænget 3, Brylle
5690 Tommerup
Tlf. 64 75 25 75

Møder og ekskursioner

Kontaktadresse:

Vedr. kørselstilmelding, kontakt den pågældende leder, der formidler kommunikationen. (Se mere udførligt på side 22 om den nye ordning).

Møder

FUGLE I AFRIKAS BJEREGREGNSKOVE

Torsdag d. 25. februar kl. 19.30 - 22.00

"Kabareen", Badstuen, Odense

Jørgen Rabøl vil netop hjemvendt fra Kenyas og Tanzanias bjergregnskove fortælle om sin forskning og resultater fra flere besøg i regnskoven. Du får svaret på, hvad din haves Afrikatrækkere foretager sig i vinterhalvåret.

HOUSEWARMING I DOF-FYNS NYE LOKALE

Tirsdag d. 9. marts fra kl. 19.30

Risingskolen, Odense

Vi glæder os til at kunne præsentere det nye lokale. (Se artikel andetsteds i bladet)

FELTPROJEKTET-GENNEMGANG AF OPTÆLLINGSMETODER

Tirsdag d. 30. marts kl. 19.30 - 22.00

"Kabareen", Badstuen, Odense

Som optakt til det forestående feltprojekt afholdes der et møde med en grundig gennemgang af vejledninger, kort og skemaer. Så mød, hvis der er noget du er i tvivl om - tilmelding som tæller er stadig mulig. Gennemgangen vil foregå ved projektleder Morten Nielsen og koordinator Henrik Andersen.

"ÅBENT HUS"

Onsdag d. 14. april fra kl. 19.30

Lokalet, Risingskolen, Odense

Ekskursioner

MONNET, TÅSINGE, søndag d. 14. marts

BEMÆRK!!! Ændret dato i forhold til tidligere annonceret

Mødested: Bjerreby Kirke kl. 8.00

Leder: Niels Bomholt, tlf. 62 24 19 59

En travetur på Sydfyns største strandeng for at se efter de første forårsbebudere som Vibe, Rødben, Strandskade, Grågås, Sanglærke og Stær. Desuden er der gode chancer for mange ænder.

BØJDEN NOR, søndag d. 4. april

Mødested: Bøjden Færgehavn kl. 9.00

Leder: Gunnar Knudsen, tlf. 62 61 36 79

En forårstur med gode chancer for de første svømmeænder, vadefugle og terner. Ideelle observationsbetingelser fra fugletåmet. (Gummistøvler er nødvendige)

VIGELSØ, søndag d. 18. april

Mødested: Klintebjerg Havn. Mødetid oplyses ved tilmelding til

Leder: Kurt Due Johansen, tlf. 65 93 22 57

Vi betaler kr.15- for voksne og kr.5- for børn og sejler over med en ombygget kutter. Vi bevæger os rundt på den nordlige del af øen og går et smut op i det nye fugletåm. Der er gode chancer for mange forskellige svømmeænder samt øens ynglefugle af bl.a. måger og terner. Tag madpakken med.

MANDØ, søndag d. 25. april

Mødetid og -sted fås ved henvendelse SENEST d. 18. april til

Leder: Niels Bomholt tlf. 62 24 19 59

Et besøg på denne enestående vadehavsø midt i vadefuglenes træktid. Vi går ad ebbevejen derover og bliver kørt tilbage af den mærkelige Mandø-traktorbus. Udgifterne deles vi om.

SYDLANGELAND, søndag d. 2. maj

Mødested: P-pladsen ved Tryggelev Nor kl. 5.00

Leder: Nis Rattenborg tlf. 62 56 15 14

Vi besøger nogle af de gode fuglelokaliteter på Sydlangeland. Der er gode muligheder for at opleve mange vandfuglearter. Færdsel mellem de enkelte steder sker i privatbiler.

FYNSHOVED, søndag d. 9. maj

Mødested: P-pladsen ved Jægerhotellet, Korshavn kl. 6.00

Leder: Niels Larsen tlf. 66 14 49 86

Har natten artet sig godt vil vi se og høre mange rastende småfugle på dette smukke sted, så som fluesnappere, Rødstjert, Bynkefugl, sangere og muligvis Ringdrossel og Vende Hals.

RAVNHOLT - LINDKÆR, onsdag d. 12. maj

Mødested: Ved Ravnholt Avlsgård kl. 20.00

Leder: Per Bak tlf. 62 62 39 48

Der er her fine muligheder for at nyde Skovsneppernes hyggelige aftentræk. Det er aftenen for den første Nattergal samt et kor af andre sangfugle.

VESTJYLLAND, lørdag d. 15. maj

Mødested: Odense Teknikum kl. 6.00

Leder: Flemming Byskov tlf. 65 98 22 18. Tilmelding SENEST d. 8. maj

Vi starter på Værnengene og nyder de mange ande- og vadefugle på ynglepladserne; kører videre til Vest Stadil Fjord og slutter med Mosehornugle og Pomeransfugl. Skulle det ske, at vi ikke ser sidstnævnte, har lederen lovet champagne og mavedans. Turen foregår i privatbiler, og vi deles om udgifterne.

SYLTEMÅDE ÅDAL, tirsdag d. 25. maj

Mødested: P-pladsen, Langegyde, V. Skerninge kl. 19.30

Leder: Niels Bomholt tlf. 62 24 19 59

En dejlig travetur på et par km. i den flotte ådal. Gummistøvler kan være påkrævet. Der er fine muligheder for at høre Nattergal, Kær- og Græshoppesanger.

EKSKURSIONER FUGLENES DAG

Søndag d. 30. maj

HJULBY SØ

Mødested: Ved vandværket øst for søen kl. 4.00
Leder: Michael Mosebo Jensen tlf. 65 35 34 04

ODENSE Å

Mødested: P-pladsen ved Dalum Papirfabrik kl. 5.00
Leder: Flemming Byskov tlf. 65 98 22 18

SØBY SØ

Mødested: Ved gadekæret i Nr. Søby kl. 5.00
Leder: Peter Hvenegård tlf. 64 47 35 05

GULSTAV MOSE

Mødested: P-pladsen ved mosen kl. 5.00
Leder: Nis Rattenborg tlf. 62 56 15 14

VEJLEN, TÅSINGE

Mødested: Havnen ved Vejlen kl. 5.00 og kl. 8.00
Leder: Poul Rasmussen tlf. 62 54 10 22

SOLLERUP-ARRESKOV SØ

Mødested: Sollerupgård kl. 7.00
Leder: Erik Ehmsen tlf. 62 64 15 59

HASMARK MOSE-VESTERMOSEN

Mødested: P-pladsen ved mosen kl. 7.00
Leder: Viggo Lind tlf. 64 82 32 38

HAGENSKOV

Mødested: Helnæsvej ved Egealleen kl. 20.30
Leder: Ib Petersen tlf. 64 74 19 19
Turen arrangeres i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening

Blisgåsen på Gyldensten

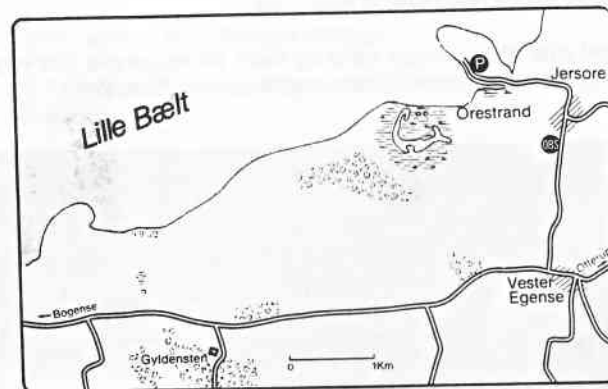
Af Kurt Due Johansen

Blisgåsen har det mildest talt dårligt på Gyldensten, som er beliggende på Nordfyn, 3 km øst for Bogense. Der raster nu kun 50 fugle, og fuglene forlader området tidligere end de gjorde før.

Hvis der ikke gøres noget positivt for Blisgæssene, er der ingen tvivl om, at arten forsvinder som rastefugl på Gyldensten inden for 5 år.

Og det er ikke til at leve med. Siden 1950'erne har Gyldensten været kendt som Danmarks eneste regelmæssige rasteplass for Blisgås. Der ses rastende Blisgæs andre steder i landet, men langt mere uregelmæssigt.

På Fyn ses der foruden på Gyldensten rastende Blisgæs på Vestfyn. Her er Blisgæssenes forekomst langt mere uregelmæssig end på Gyldensten. Gyldensten har altid været Blisgæssenes danske bastion.

Fra "Kortbog over danske fuglelokaliteter"

Hvad gik der galt?

Blisgæssene fik et alvorligt knæk, da Gyldenstens Inddæmmede Strand blev afvandet, drænet og dybdepløjet i 1960 -61. Før da havde Blisgæssene haft 600 hektar - 6 kvadratkilometer - enge uden levende hegn til at boltre sig på. Disse enge var simpelthen et fugleparadis. Ved afvandingen skånedes Gyldensten Gods ca. 100 hektar eng, "Reservatet", fra afvandning.

Efter opdyrkingen blev der plantet levende hegn i store dele af Gyldenstens Inddæmmede Strand. Der blev dog ikke plantet levende hegn i Orestrand eller langs østsiden af "Reservatet".

I 1980'erne er der plantet levende hegn langs "Reservatets" østside samt i Orestrand.

De levende hegn var en katastrofe for Blisgæssene. De holdt hurtigt op med at anvende hele den vestlige del af Gyldenstens Inddæmmede Strand som rasteplads, simpelt hen fordi de levende hegn havde frataget landskabet dets store åbne vidder. Blisgæssene vil have vide udsyn, så de kan se eventuelle fjender. Med plantningen af levende hegn langs østsiden af "Reservatet" er dette stort set lukket inde af skov, levende hegn eller hus/mølle ved Langø. Dette er mildest talt uheldigt af hensyn til gæssene. Plantning af levende hegn i Orestrand opdeltte også dette store område i flere mindre lukkede rum, og bruges nu næsten ikke mere af gæssene.

Plantning af levende hegn er ikke den eneste negative faktor for gæssene. "Reservatets" enge afgræsses ikke længere i samme udstrækning som tidligere. Afgræsningen er alt for ekstensiv, og kun halvdelen af området græsses. Selv de græssede arealer er visse steder domineret af høje græsser.

Blisgæssene er nu gået over til at græsse mere og mere på en ganske lille eng i bunden af Orestrand, og mest at anvende "Reservatet" som hvileplads.

Udvikling i Blisgåsebestanden på Gyldensten.

Før afvandingen i 1960/61 rastede der op til 1000 Blisgæs på Gyldensten.

Vi kender ikke udviklingen i 1960'erne, men ved at der i 1970'erne kunne ses op til 250 fugle i området. Fuglene brugte især "Reservatet" som rasteplads, men også markerne i Orestrand.

I 1980'erne faldt bestanden til godt 100 fugle, og i dag (1992/93) er fuglenes antal faldet til ca. 50.

Fremtiden for Blisgåsen på Gyldensten.

I disse braklægningsstider, hvor landmændene kan udtage 15% af den dyrkede jord fra dyrkning, er det utroligt ærgerligt at se, hvordan Blisgåsen står på nippet til at forsvinde fra sin eneste danske rasteplads - det er simpelt hen ikke til at bære. Vi har på Fyn et kæmpeansvar!

DOF-Fyn mener at noget bør gøres.

Dette noget er en 5-strengt strategi:

- 1) Fjernelse af levende hegn først og fremmest på østsiden af "Reservatet" og i Orestrand.
- 2) Intensiveret pleje i "Reservatet". Hele engområdet skal plejes, således at vegetationen gøres ganske kort til gavn for Blisgæssene. Når vegetationen ikke græsses eller høslettes, bliver den høj og der er næsten kun visent plantemateriale uden for vækstsæsonen. Den kortgræssede eng er frisk grøn hele året.
- 3) De arealer der ikke kan skaffes kreaturer/får til skal høslettes.
- 4) Orestrand skal udlægges som vedvarende græsarealer med høj vandstand i området. Området er i dag opdyrket.
- 5) Fjernelse af levende hegn langs Kragelund Kanal. Det vil lukke op til store marker syd for "Reservatet", hvorved der bliver et meget stort åbent stykke landskab uden levende hegn.

Efterskrift

Hvis ovennævnte forslag følges, tror vi på, at Blisgæssene kan fastholdes i området, eventuelt tiltage. I modsat fald står det klart, at Blisgæssene snart vil forsvinde. Vores forslag til positive naturtiltag vil gavne de øvrige gåsearter, som også er i tilbagegang samt de mange andre vandfugle i området.

Siden sidst

Redigeret af Tim Hansen

I denne første udgave af Siden sidst omtales observationer for perioden 1./11.-92 til 20./1.-93. Fremover modtages aktuelle observationer meget gerne. Der har denne vinter tilsyneladende ikke været invasion af noget som helst, men derimod påfaldende få Silkehaler, Sjaggere, Gråsiskener og korsnæb. Til gengæld har mange glædet sig over 2 stationære ørne.

Lom sp.: Fyns Hoved 112 d. 8/11 (HEL), Lunden 19 d. 8/12 (THH)

Storlom sp.: Fyns Hoved 1 d. 8/11 (HEL/JSA)

Lille Lappedykker: Fynsværket/Seden Strand 334 d. 10/1 (Kaj Pedersen). Dette er ny fynsrekord.

Gråstrubet Lappedykker: Havet Flyvesandet-Enebærødde 140 d. 10/12 (THH). Der raster store mængder lommer, lappedykkere og ænder her i dec. - april.

Nordisk Lappedykker: Fyns Hoved 1 d. 7/11 (HEL/JSA)

Hvid Stork: Sydlangeland 1 d. 13-14/1. (SØB). Fuglen var ringmærket og stammede vistnok fra en hollandsk storkefarm.

Blisgås: Gyldensten 49 i dec., Ristinge Hale 5 d. 11/1 (OHG)

Grågås: En del har overvintret. På Sydlangeland ialt 65 d. 11/1 (OHG)

Kanadagås: Sydlangeland 6-7 i nov.-dec., Bøjden Nor 15 d. 20/1.

Bramgås: Keldsnor 8 d. 8/12, Vigelsø 11 d. 21/1

Lille Skallesluger: Arreskov Sø 21 d. 29/11 (HKN), 6 d. 20/1 (THH)

Havørn: Mindst 1 aug.-jan. Bliver her sikkert resten af vinteren.

Kongørn: Tranekær 1 juv. medio okt. (Claus Dalskov), Hov Fyr 1 d. 27/12 (Svend Mikkelsen, Brøndby Strand). Ravnholt/Lindkær: 1 2k er i skrivende stund stadig i området. Den er set her siden oktober, oftest fra vejen 1,5 km sydvest for godset.

Vandrefalk: Gulstav 1 juv. han 1-4/12 (OHG)

Trane: Sørslev 1 1k indtil 10/12. Den havde da været på stedet i 2 måneder, muligvis pga. en mindre vingeskade. De 2 første uger havde den selskab af en anden ungfugl. (Jørgen Jensen)

Hjejle: Nr. Næså Strand 3200 d. 6/12 (THH)

Rødben: Op til 61 ved Kærby Fed og 36 ved Fyns Hoved.

Ride: Fyns Hoved 3 d. 8/11 (HEL), 1 d. 18/1 (THH)

Alk/Lomvie: Fyns Hoved 118 d. 8/11 (HEL), 32 d. 18/1 (THH)

Søkonge: Fyns Hoved 2 d. 8/11 (HEL/JSA)

Isfugl: I løbet af perioden 5 i Odense Fjord-området og 2 i Svendborg Havn.

Hedelærke: Søgård 3 d. 12/12 (OHG)

Bjerglærke: Fyns Hoved 6 d. 8/11 (HEL), Keldsnor 2 d. 17/11 (OHG)

Vandstær: Silkeå 3 d. 20/1 (THH)

Sangdrossel: Keldsnor 1 d. 29/12 (OHG)

Misteldrossel: Mange overvintrende, bl.a. Ravnholt 20 og Fyns Hoved 24

Skægmejse: Arreskov Sø 1 d. 27/11 og 2 d. 20/11 (THH). Den er vist ikke set her før.

Stor Tomskade: Påø 1 d. 14/12 (OHG)

Vedr. initialer: se sidste side i HAVREVIMPEN 1992

Debat-siden

Synspunkter udtrykt i denne rubrik er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med redaktionens

Skarven

Menneske - natur - kultur

Af Erik Ehmsen

I 1990 havde jeg en udstilling om skarven ved Brændegård Sø. Publikum blev bedt om at kommentere "Skarven". Kommentarerne gik lige fra "skyd lortet" til "spændende fugle i et spændende miljø". Det kan ikke undre nogen med den mindste smule indblik i arten og dens omtumlede tilværelse, at så mange mennesker havde en mening om denne fugl.

Hvis man vil tage stilling til menneskets påvirkning af en art, er denne et ekstremt godt udgangspunkt: den er grim, har en stemme som ikke besynges højt af vore salmedigtere, den sviner, den ødelægger sine omgivelser med sin guano, den "stjæler" fisk fra et hårdt trængt erhverv, der er virkelig mange af dem i Danmark, den er kolonirugende, og så smager den efter sigende ikke særlig godt.

Med udgangspunkt i en skabning med disse egenskaber, må man være yderst veltalende, meget vidende og bevidst, når man forsvarer dens eksistensberettigelse. Og diskussionen ER igang!!

Som mennesker er vi nødt til at tage stilling til etiske spørgsmål om vor påvirkning af vore omgivelser. Hvornår er det i orden at påvirke en anden levende art? Diskussionen er ikke "om det er i orden", da vi ikke kan undgå det ved vor blotte tilstedeværelse på denne klode.

Hvornår er det iorden, at en art udrydder en anden, art, underart, genetisk pulje? Omkring Skarvkolonien ved Brændegård Sø ligger der en højmose (Nybo Mose), hvori der findes en speciel variation af sommerfuglen Bølleblåfugl. Om denne er genetisk speciel, eventuelt en speciel underart, eller endog en speciel art er uvist. Men en ting er sikkert: den findes kun her, i en levedygtig bestand i hele verden. Er det iorden, at Skarven udrydder denne bestand?

Og hvorfor ikke? Indtil for få år siden var vi mennesker godt igang med det, ved vor blotte tilstedeværelse. Højmosen var ved at forsvinde i birkekrat, der på grund af den øgede luftforurening bredte sig. Hvis amtet ikke var gået ind med plejeforanstaltninger, ville Bølleblåfuglen måske være udryddet nu. Hvilke varianter, underarter forsvinder næste år p.g.a. vor manglende viden og ubevidste/bevidste påvirkning af naturen her på Fyn - og endnu en gang er det ikke ligegyldigt?

Findes der en speciel underart af jordlopper på Mågeøerne? Hvor mange - Skarver - Bølleblåfugle - Jordlopper skal der være? Det er vel ikke nødvendigt at have så mange Skarver og slet ikke på et sted?

Hvor stor skal den genetiske pulje være for den enkelte art, for at denne kan regenerere og udvikle sig? Hvornår er det tilladt en art at uddø, når mennesket skal være med til at bestemme? Det ser ihvertfald ud til at Californiske Kondorer er mere værd end 2000 regnskovsarter. Hvis spørgsmålet kan gøres op økonomisk.

Eller kunne spørgsmålet være, hvornår er det tilladt, at et enkelt erhverv uddør. Bundgarnsfiskerne uddør fordi der er "for mange" Skarver? Der er "for mange" Skarver, fordi der er mange småfisk i havet? Der er mange småfisk i havet, fordi deres fjender er borte? De store fisk er borte, fordi trawlfiskerne har fanget dem? Så måske har fiskerne udryddet fiskerne?

Er det kun mennesket, der skal tvinges til at begrænse sine udfoldelsesmuligheder i forhold til andre arter - eller skal Skarven begrænses i sine?

Intensionerne med denne artikel er at starte en diskussion af etiske spørgsmål omkring naturen. Målet er ikke, at komme med løsninger på denne eller andre diskussioner, da det jo er det enkelte menneske, der må tage stilling. Men det er væsentligt, at argumenterne er iorden.

For mig er der ét væsentligt argument for at have mange Skarver i Danmark: Vi har lige så store forpligtigelser overfor Skarven, som Kina har for Pandaen eller Bangladesh for Tigreren. Og så længe vi forlanger, at de bevarer en stor bestand af disse dyrearter, så de kan udvikle sig - så længe er vi forpligtiget til at have mange Skarver i Danmark!

Jeg mener, at det er væsentligt, at vi som enkeltpersoner og forening tager stilling til problematikken! Vi kan ikke tillade os blot at vaske vore hænder, og hångrine af de som bliver tvunget til at tage afgørelserne. I sidste ende er vi den forening, der burde have den største kompetance på området.

Observatør på feltstation

Af Henrik Knudsen

Så sidder jeg atter i det sidste af de små observationstårne på naturreservatet Tipperne. Det er sidst på året samt eftermiddagen, så alt er stille og roligt. Der ligger blot nogle få hundrede Gråænder foran tårnet. Jeg har lige afsluttet en af de mange tællinger, der gennemføres året rundt.

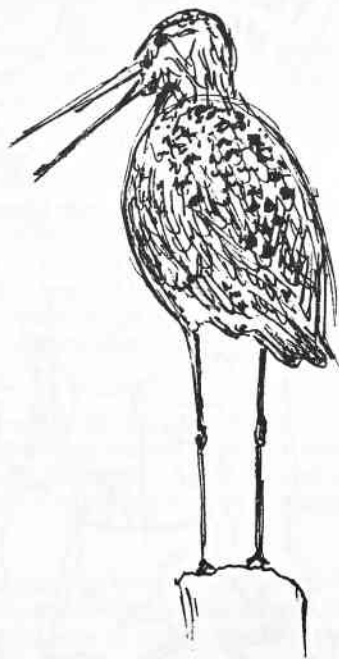
En dejlig forårmorgen. Solen er ved at stå op. Iført waders, med teleskopet i rygsækken, samt et par klikktællere i lommen; så er man ved at være klar til at gennemføre en Skalling-tælling. Ved det første tællepunkt venter der tusindvis af måger og vadefugle...

Det stormer kraftigt fra vest. Sand overalt og den ene regnbyge efter den anden kommer ind. Men vi sidder fint i den gamle tyske bunker og stirrer ud over Vesterhavet. Her har vi siddet hele dagen, men vi har da også set stormsvale, Mallebukker og kjoer, så vi er godt tilfredse.

Dette var et udpluk af min hverdag siden sommeren 1988, hvor mit feltstationsliv begyndte for alvor.

Det hele startede egentlig ret tilfældigt. Efter at jeg var færdig med skolen, ville jeg holde et sabbatår. Men pludselig hørte jeg, at der var mulighed for at tilbringe et helt efterår på Blåvand Fuglestation. Og siden starten på Blåvand har jeg så været solgt til den vestjyske natur, menneskene herude samt selvfølgelig fuglene. Herefter har jeg så vekslet mellem Blåvand, Tipperne og Skallingen. Det har været nogle fantastiske år, som jeg har været meget glad for at jeg har fået lov at opleve.

Det er svært at forklare, hvad det egentlig er, der griber sådan fat i én. Men det er nok oplevelsen af, at man føler man kommer meget tættere på fuglene. Hvor man førhen kun havde lørdag og søndag til sin rådighed, var der nu mulighed for at være der hele tiden. Det blev meget nemmere at holde øje med, hvornår de første yngle- og trækfugle ankommer.

Det at man har mulighed for at følge fuglene gennem et helt år på den samme lokalitet er også en meget stor oplevelse. Særlig har Tipperne budt på nogle utrolige oplevelser. Det skyldes især at man jo her bor lige midt i "hertet". Lige uden for huset vrimer det med liv: Der er dansende Brushøns, masser af Store Kobbersnepper, spillende Rødben og Bekkasiner. Og sådan er det året rundt, selvfølgelig med forskellige arter, alt efter årstiden.

At være på en fuglestation eller et naturreservat indebærer også en masse andre ting. Selvfølgelig er fuglene det primære, man beskæftiger sig med. Men der kommer også opgaver såsom vegetationsundersøgelser, orkideovervågning, skudtællinger samt at guide turister. Nogle af de andre ting som hører stationslivet til, kan man ind imellem godt synes er kedelige. Men man skal nok se det som en fordel, at man herigennem får en bredere og større indsigt i naturen.

Hvis man har lyst til at prøve en periode på en feltstation, skal man ikke holde sig tilbage. Måske kan man ikke blive ansat lige med det samme. Ofte må man starte som frivillig, men dette kan være en god måde at finde ud af, om det er noget for én.

Fynske fuglelokaliteter

Bøjden Nor

Af Gunnar Knudsen

Bøjden Nor, som er et af Fugleværnsfondens reservater, er et fredet område på ialt 118 ha, hvoraf vandarealet udgør 41 ha. Fra hovedvej A8, som på en dæmning fører tværs over noret til færgehavnen Bøjden - Fynshav, er der udsigt over det lavvandede nor, der er en god yngle- og rastelokalitet for ande- og vadefugle.

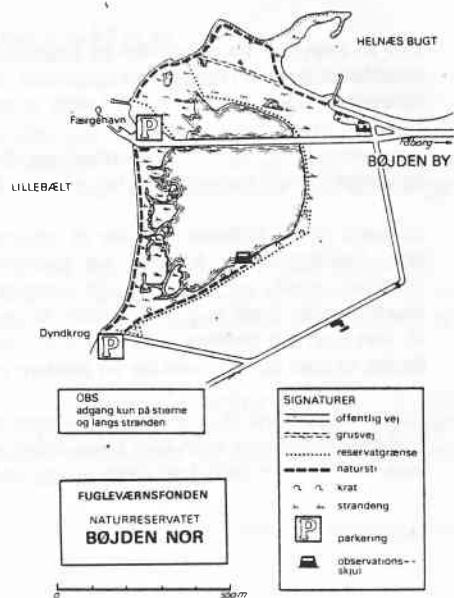
Vestsiden af reservatet udgøres af en strandvold, med tilhørende enge ind mod selve noret. Disse strandenge, som hver sommer bliver afgræsset, er et eldorado for vandfuglene, både som yngleplads og rasteplads i træktiden. Her yngler f.eks. Vibe, Rødben, Dobbeltbekkasin, Stor Præstekrave, Gråand, Knopsvane og Blishøne. Havternen yngler her, nogle år også Dværgterner. Af småfugle yngler bl.a. Engpiber og Gul Vipstjert.

I træktiden kan man træffe på næsten alle vadefuglearter og svømmeænder i større eller mindre antal, f.eks. flere hundrede Hjejler og Viber. Derudover Alm. Ryle, Kobbersnepper, Hvid- og Sortklire, Islandske og Krumnæbbede Ryler, Mudderklire, Stenvender, Regnsponer, Atling- Knar- og Skeænder m.m.

Men strandene tiltrækker også andre arter som f.eks. Krikænder, der kan tælles i flere hundrede, særligt om efteråret. Pibeænder som i småflokke fouragerer på det saftige græs, evt. sammen med Knortegæs. Og af småfugle er det særligt Tornirisk, Bjergirisk, og hvis man er heldig, også snespurv, man får at se.

I den sydlige ende ligger et lille "skov"-område. Herfra fører en sti langs kanten af reservatet, ud til et fugleskjul som er placeret midt for noret, helt ude ved vandkanten. Herfra har man den mest storlåede udsigt over området, og ikke mindst i vinterhalvåret (hvis vinteren er mild) er skjulet et besøg værd. Her er der mulighed for at se dykænder i den helt store stil, og ganske tæt på.

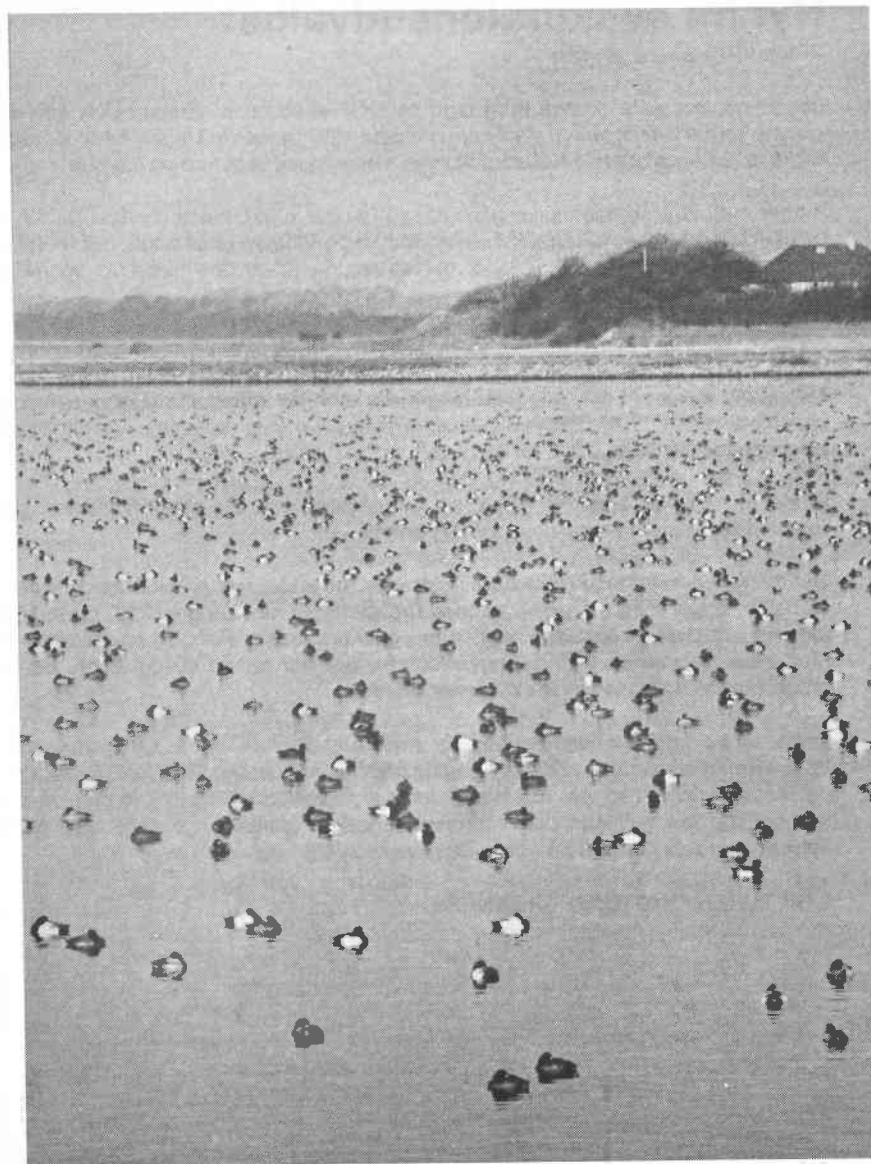
Her er Bjergænder, 3 - 5.000 er ganske normalt, ja helt op til 15.000 er set på en gang. Troid- og Taffelænder i tusindtal, Hvinænder, Blisshøns, Knop- og Sangsvaner, Lille Lappedykker og hvis man er heldig Lille Skallesluger, som træffes her hver vinter.

Skoven og krattet langs stien er en god ynglebiotop for småfugle. Her er mejser, Løvsanger, Gulbug, Jernspurv, Rødhals, Sangdrossel og mange flere. Også i træktiden kan her vrirle med småfugle. Finker, sangere, drostler osv. Hvis vindretningen er rigtig, kan man om efteråret også opleve musvågetræk her fra noret; under gunstige forhold helt op til 6 - 800 udtrækkende på en dag.

Af mere specielle arter som er set herude kan nævnes Sydlig Nattergal, Fiskeørn, Vandrefalk, Mosehornugle, Isfugl, Søkonge, Sandløber, Nordisk- og Sorthalset Lappedykker, Sortstrubet Lom og Silkehale.

Ja dette var kun en lille del af alt det som kan opleves ved Bøjden Nor. Jeg kan kun opfordre dig til at tage afsted. Ingen årstid er forkert til en tur i noret. Her sker altid noget, ta' selv ud og se.

God tur

Dykænder i Bøjden Nor, nov. 1991

Nyt fra ekskursionsudvalget

Af Michael Mosebo Jensen

Der er mange gode grunde til at tage på DOF-ekskursion. Eksempelvis kan man komme ud de steder, hvor man kun sjældent ville færdes på egen hånd og oveni købet få sig en snak med folk med samme tilbøjelighed til at lure på fuglene.

Kigger man forårsprogrammet igennem, så lægger ekskursionsudvalget på sin vis op til at opfylde disse to formål. Ture til Romsø og Vigelsø hvad angår det første, og ekskursioner til Skåne og Mandø, der satser på at komme langt ud og på det sociale.

Så langt så godt - men hvad med dem uden bil? Vores offentlige transportsystem er sådan opbygget, at weekendkørsel starter et godt stykke på den anden side af solopgang. Er man f.eks. ung i foreningen og ikke har opbygget noget netværk, må man blive, hvor man er. Det kan måske så blive til en årlig aftentur til Ravnholt i maj, hvis man husker at gå tidligt for at nå den sidste rutebil.

Er der egentlig ikke en indbygget selvmodsigelse i, at en ellers udmærket grøn forening ikke tager hensyn til de mest grønne?

Det mener ekskursionsudvalget, så vi foreslår følgende: Før en ekskursion løber af stabelen, ringer folk, der gerne vil med (og gerne vil have andre med) og fortæller lederen om deres bilplads, kørselsrute og tlf.nr. Andre ekskursionsinteresserede med transportproblemer ringer også lederen op. Her får de så det tlf.nr., de kan bruge til at aftale transport til ekskursionsstedet.

Dette skulle lette muligheden for de mindre mobile til at få en morgenduelig oplevelse og samtidig skabe mere kommunikation fuglevenner imellem. Desuden vil der komme flere med på vores ekskursioner, udgifterne vil blive fordelt på flere hænder, og det samlede benzinforbrug mindskes (man kan jo køre med andre, selvom man selv har bil). Så - brug den nye ordning!

GØR TUREN I NATUREN GRØNNERE